СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“
СЕЛО ВЕТРИНО, ОБЩИНА ВЕТРИНО, ОБЛАСТ ВАРНА
Тел: 051612140; 0897015760 e-mail: info-400108@edu.mon.bg web: souvetrino.org

УТВЪРЖДАВАМ:

Севдалина Бъчварова – директор

Заповед № 787/12.09.2025 г.

ИНСТРУКЦИЯ
ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА В КОМПЮТЪРНАТА ЗАЛА

I. Общи положения

1. С тази инструкцията се уреждат всички условията на обучението и работата в компютърните кабинети и зали в Средно училище „Христо Ботев“ включително:

– осигуряване на безопасна работа и обучение с видеодисплеи;

– здравно-хигиенните изисквания за учениците и педагогическите специалисти;

– правата и задълженията на учениците, на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал в училището.

2. За целите на настоящата инструкция следва да се има предвид, че работно място за работа с видеодисплей е съвкупност от: видеодисплей, който може да бъде снабден с клавиатура или входно устройство; и/или софтуер, определящ взаимодействието оператор – машина; аксесоари по избор; периферни устройства – модем, устройство за диск, принтер, държател на документи, работен стол и работна маса или работна повърхност; заобикаляща работна среда.

3. Обучение и извънучебни дейности с персонални компютри в компютърната зала се провежда след навършване на 6-годишна възраст на ученика, освен в случаите на здравни противопоказания, удостоверени по съответния ред.

II. Изисквания към кабинета

– Изисквания към компютърни зали или кабинети включват следното:

– компютърната зала е необходимо да бъде с размерите на традиционна класна стая (50 кв.м), като в нея се разполагат до 9 работни места. Площта на работното място не трябва да бъде по-малка от 5 кв. м, в която не се включва работното място на учителя;

– в по-големи помещения не се допускат повече от 15 работни места;

– помещението трябва да е със северно, североизточно или източно изложение, да е с едностранно остъкляване и да е оборудвано с щори с вертикални ламели, светли завеси или слънцезащитни стъкла;

– стените се боядисват в пастелни тонове, а таванът – в матовобял цвят;

– подът може да бъде покрит с паркет, керамика, дървено дюшеме или цимент, с нисък коефициент на отражение на светлината;

– инвентар, материали, инструментариум и др. се съхраняването в отделно помещение с размери не по-малко от 10 кв.м;

Тел: 051612140; 0897015760 e-mail: info-400108@edu.mon.bg web: souvetrino.org

– обзавеждането трябва да е покрито с матова повърхност;

– работната маса трябва да е с размери: минимална дължина 1,20 м, ширина – 0,80 м, и дебелина на плота – не по-голяма от 3 см;

– височината на работната маса – да бъде съобразена задължително с изискването за заемане на правилна работна поза;

– столът трябва да е стабилен, на колелца, с регулируема височина на седалката и облегалката;

– кабинетите, които се ползват от различни възрастови групи, се оборудват задължително с подложки за краката;

– температурата на въздуха да бъде 18-26 градуса С, с относителна влажност – 45 – 60 %, и скорост на движение 0,15 – 0,25 м/сек.;

– максимално допустимото ниво на шума да не трябва да превишава 50 дб (А);

– естественото осветление да е в определени граници. Осветеността на работното място трябва да бъде 300 – 500 лукса;

– изкуственото осветление трябва да бъде луминисцентно, а по-малките помещения може да се оборудват с лампи с нажежаема жичка;

– в зрителното поле на работещия не следва да има източници на естествена или изкуствена светлина, както и блестящи отразяващи повърхности;

– видеомониторът на персоналния компютър трябва да има екран със стабилен образ, без трептения и промяна в яркостта на знаците, да е с възможности за регулиране в хоризонтална и вертикална посока и да бъде снабден с допълнителен защитен екран;

– яркостта на екрана не трябва да превишава повече от три пъти яркостта на осветлението на окръжаващата среда;

– клавиатурата трябва да е стабилна, максимално тънка, с неблестяща повърхност и с ъгъл спрямо хоризонталната равнина;

– разположението на видеомонитора, клавиатурата и работещия с тях трябва да осигурява разстояние между очи и екран 0,50 – 0,70 м и между очи и клавиатура 0,45 – 0,50 м.;

– задължително е използването на слънцезащитни средства (за предпочитане са щори с вертикални ламели);

– подът на помещението трябва да бъде с антистатично покритие;

– радиочестотите, електромагнитните полета, излъчвани от екрана и от монитора да са в границите на хигиенните норми на населението;

– за предпочитане са неголеми екрани, вместващи необходимия обем информация, но не по-малки от 33 см в диаметър. Големите екрани деформират образа и периферията и отразяват повече светлина;

– препоръчва се използването на дисплей със зелен или жълт цвят, да се избягват изображения с червен или син цвят.

III. Правила за ползване

1. Компютърните кабинети се използват за обучение на учениците, съгласно утвърден график.
2. Графикът за ползване на компютърните кабинети се изготвя в началото на учебната година за учебните предмети, които изискват целогодишното им използване.
3. За всички останали предмети, графикът се актуализира в хода на учебната година при следния ред: учителят, планирал провеждане на учебен час в компютърен кабинет, е длъжен да съгласува с отговорника на кабинета деня и часа до края на предходната седмица.
4. Право на ключ за компютърните кабинети имат отговорниците им, определени в заповед на директора и хигиенистите, носещи отговорност за почистването им.
5. За административни нужди, както и да други цели, компютърните кабинета се използват в извънучебно време само в присъствието на отговорника на кабинета.
6. При установени нарушения от учениците, учителят, ползващ кабинета и/или отговорникът на кабинета е длъжен да уведоми директора в писмен вид.
7. При установени нарушения от учител, ползващ кабинета, отговорникът на кабинета е длъжен да уведоми директора в писмен вид.
8. Отговорност по стопанисването на кабинетите, както и по спазването на установения в настоящите правила ред за използването им носят отговорниците на кабинетите, определени със заповед на директора.

IV. Отговорности на учителите при работа в училищната мрежа и интернет

1. Учителите имат следните задължения:

1.1. Разясняват правилата за безопасно и отговорно поведение при работа в училищната мрежа и в интернет.

1.2. Използват възможностите на интернет за обогатяване и разширяване на учебната дейност като възлагат на учениците конкретни проучвания, предоставят списък с подходящи интернет адреси и др.

1.3. Осъществяват непрекъснато наблюдение и контрол върху работата на учениците в училищната мрежа и в интернет в учебно и в извънучебно време. Удостоверяват регистрацията на учениците по чл. 7.

1.4. Предприемат незабавни мерки за преустановяване на достъпа на учениците до незаконно съдържание в мрежата.

1.5. Уведомяват незабавно директора на училището или на обслужващото звено при нарушаване на правилата или при установяване на незаконно съдържание в мрежата.

2. Учителите не носят отговорност, ако учениците случайно попаднат на вредно или незаконно съдържание в интернет.

V. Задължения за учителите

1. Учителят провежда обучението на учениците по утвърдената програма.
2. Всяко учебно занятие се отразява в тетрадка – дневник, в която се вписва:

– съдържанието на предадения учебен материал;

– дата и час;
– състоянието на техниката в кабинета;
– подпис.

3. Преди започване на обучението задължително се провежда инструктаж на учениците относно техническата безопасност. Самият учител е необходимо да бъде инструктиран, от лицето, отговорно в училището за провеждането на инструктажа по безопасност на труда. Инструктажът включва разяснение на нормите и хигиенните правила при работа, както и вредните последствия от продължителни занимания с компютъра.

4. Проведеният инструктаж на учениците и на учителите се удостоверява с подпис в специални книги. Когато учениците не са навършили 16 години, преподавателят информира родителите за естеството на обучението и за рисковете, свързани с безопасността. Родителите подписват декларация – свободен текст за проведения им инструктаж.

5. Проверява изправността на компютърното оборудване преди началото на учебния час.

6. Следи за опазването на компютърната техника и на правилата за безопасна работа в компютърната мрежа и интернет.

7. При повреда на техниката, преподавателят незабавно информира ръководството на училището и отбелязва това във водената от него тетрадка – дневник.

8. След приключване на занятията, учителят проверява техниката в кабинета и изключва от мрежата всички компютри, изключва ел. захранването, затваря прозорците, заключва помещението. Право на ключ за компютърните кабинети имат отговорниците им, определени в заповедта на директора, и хигиенистите, носещи отговорност за почистването на кабинетите.

9. Учителят, който провежда учебен час, съгласно утвърден график за ползване на компютърните кабинети по предмети, които не изискват целогодишно използва има следните задължения:

9.1. Проверява изправността на компютърното оборудване преди началото на часа.

9.2. Допуска учениците, ако не са открити нередности.

9.3. При открити нередности информира отговорника на кабинета.

9.4. По време на учебния час следи за опазването на компютърната техника и на правилата за безопасна работа в компютърната мрежа и интернет.

9.5. При приключване на учебния час учителят изисква от учениците да оставят системите в режим на готовност.

9.6. Непосредствено преди учениците да напуснат кабинета, проверява изправността на техниката.

9.7. След освобождаване на кабинета от учениците, попълва дневник, съдържащ следните реквизити: дата, час на влизане, състояние на излизане, час на излизане, състояние на кабинета, име и подпис.

9.8. Няма право да включва и изключва сървърите.

Тел: 051612140; 0897015760 e-mail: info-400108@edu.mon.bg web: souvetrino.org

IV. Права и задължения за учениците при ползване на компютърна мрежа и интернет

1. Учениците имат следните права **за ползване на компютърна мрежа и интернет**:

1.1. Равен достъп до училищната компютърна мрежа и в интернет, при спазване на училищната политика.

1.2. Работа в мрежата и в извънучебно време по утвърден от директора график.

1.3. Работа в мрежата само под контрола на определено от директора лице.

1.4. Обучение за компетентно и отговорно поведение в училищната компютърна мрежа и в интернет.

1.5. Да бъдат информирани за училищната политика за работа в мрежата.

4. Учениците са длъжни да спазват следните **правила за безопасна работа в интернет и компютърната мрежа**:

4.1. Училищната мрежа и интернет се използват само за образователни цели.

4.2. Забранено е използването на мрежата за извършване на стопанска или незаконна дейност.

4.3. Учениците не трябва да предоставят лична информация за себе си и за своите родители като име, парола, адрес, домашен телефон, месторабота и служебен телефон на родителите, без предварително разрешение от тях.

4.4. Не се разрешава изпращане или публикуване на снимки на ученици или на техни близки, без предварително съгласие на родителите.

4.5. Учениците не трябва да приемат срещи с лица, с които са се запознали в интернет, освен след съгласието на родителите.

4.6. Учениците са длъжни да информират незабавно лицето, под чието наблюдение и контрол работят, когато попаднат на материали, които ги карат да се чувстват неудобно или на материали с вредно или незаконно съдържание като порнография, проповядване на насилие и тероризъм, етническа и религиозна нетолерантност, търговия с наркотици, хазарт и др.

4.7. Учениците не трябва да изпращат или да отговарят на съобщения, които са обидни, заплашващи или неприлични;

4.8. Учениците не трябва да отварят приложения на електронна поща, получена от непознат подател.

4.9. Забранено е изпращането на анонимни или верижни съобщения.

4.10. Забранено е извършването на дейност, която застрашава целостта на училищната компютърна мрежа или атакува други системи.

4.11. Забранява се използването на чуждо потребителско име, парола и електронна поща.

4.12. Учениците не трябва да представят неверни данни за себе си.

4.13. Забранено е използването на нелицензиран софтуер, на авторски материали без разрешение, както и всяка друга дейност, която нарушава авторски права.

4.14. При работа в мрежата учениците трябва да уважават правата на другите и да пазят доброто име на училището.

5. Родителите на учениците имат право:

5.1. Да бъдат информирани за училищната политика за безопасна работа в мрежата.

5.2. Да участват със свои предложения в определянето на насоките и мерките за безопасно използване на интернет в училище.

5.3. Да получават информация за рисковете и заплахите за безопасността на техните деца при работа в интернет в училище и в къщи.

5.4. Да бъдат своевременно информирани и да участват съвместно с училищното ръководство при разрешаване на всеки конкретен проблем, свързан с нарушаване на правилата от страна на техните деца.

5.5. Да сигнализират училището, когато получат информация за нарушения по безопасността на работа в компютърна мрежа и интернет.

5.6. В началото на всяка учебна година родителите се запознават с училищните правила за безопасна работа в училищната мрежа и в интернет, което удостоверяват с подписа си.

V. Задължения на учениците

1. Учениците са длъжни:

1.1. Влизането в кабинета става с учител.

1.2. По време на обучението да спазват всички указания на преподавателя, както и да работят с предоставената им техника с необходимото внимание.

1.3. При констатиране на повреда, незабавно да уведомят преподавателя. За всеки конкретен случай се съставя протокол, който се подписва от преподавателя и ученика.

1.4. Да опазват предоставената му техника в чист и функциониращ вид.

1.5. След приключване на учебните занятия да оставят работното си място във вида, в който са го приели.

1.6. Включването на електрическото захранване на залата в началото на учебния час се извършва само от преподавателя.

1.7. Включването и изключването на компютрите не трябва да става с мокри ръце.

1.8. Забранява се отварянето и разкомплектоването на компютърните системи.

1.9. Забранява се инсталирането / копирането на програмни продукти без разрешение на преподавателя.

1.10. Забранява се промяна на направените настройки на компютърните системи (ОС, програмни продукти).

1.11. В края на часа компютрите да се оставят в режим, указан от преподавателя.

1.12. Забранява се използването на компютрите за цели, несвързани с конкретна тема от учебните програми.

Тел: 051612140; 0897015760 e-mail: info-400108@edu.mon.bg web: souvetrino.org

1.13. Забранява се изваждането на съединителните кабели на компютрите и на щепселите от контактите.

2. Учениците се подписват в книгата за инструктаж, че са запознати с техниката на безопасност при работа с компютри.

3. Забранява се:

3.1. Използването на лични дискове и софтуер при обучението.

3.2. Разместване на работната мебел и техника.

3.3. Използването на софтуера, без знанието на учителя.

3.4. Разлепване и унищожаване на гаранционни лепенки или други отличителни обозначения поставени върху компютрите.

3.5. Консумация на храни и напитки в кабинетите.

VI. Специфични изисквания

Учителят е необходимо да бъде информиран при промяна на здравословното състояние на ученика, с оглед спазване на следното:

– при наличие на здравни противопоказания, установени от лекар, ученика не се допуска до учебния процес;

– при късогледство с минус 6 или повече диоптри, ученикът се допуска до обучение или извънучебни дейности с разрешение от лекар офталмолог от здравното заведение, обслужващо съответното училище, или друга организация, която организира обучението;

– за педагогическите специалисти и непедагогическия персонал медицинските прегледите се провеждат: преди започване на работа (при назначаването), един път на три години за лицата, ненавършили 40 години, и ежегодно за лицата, навършили 40 години, при оплаквания от смущения на зрението, които могат да се дължат на работа с видеодисплеи.

VI. Общи разпоредби

1. Спазването на инструкцията е задължително за учителите и учениците.

2. Контролът по изпълнението на инструкцията се осъществява от директора на училището или от органът по безопасност и здраве в училището. Директорът на училището организира провеждането на периодичен контрол, чрез службата по трудова медицина, органът по безопасност и здраве в училището или други упълномощени от него длъжностни лица за спазване на стойности за осветеност, шум, яркост, светлина, електростатично поле, електрично и магнитно поле за работа в компютърната зала.

3. За нарушаване на изискванията за безопасна работа в компютърния кабинет се носи отговорност съгласно Закона за здравето и Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

4. Указания по прилагането на инструкцията се дават от директора на училището.